

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

4.-5. mars 2024

Kirkens hus

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Kristine Lund Almås, Kari Mangrud Alvsvåg (BM-representant), Pål Kristian Balstad (KISP-leder), Anne Grete Larsen (vararepresentant fra Kirkens Nødhjelp), Inga Stoveland Dekko, Kjetil Fretheim (KV-representant)(ikke under sakene 2, 6, 7, 8, 9, 10), Helge Gaard (representant for misjonsorganisasjonene), Jeffrey Huseby (representant fra Sjømannskirken), Oddny Irene Miljeteig, Gaute Norbye, Olav Fykse Tveit (representant for Norges Kristne Råd), Petter Wille (MRU-leder), Ingeborg Midttømme (KV-representant) (kun 4.3.)

Forfall:

Dagfinn Høybråten (representant fra Kirkens Nødhjelp), Helene Breivik Hellerdal, Øyvind Haraldseid (representant fra Bibelselskapet),

Gjest:

Stephanie Dietrich (til stede under sak 01/24 og 02/24) og Robert Mood (til stede under sak 05/24 og 11/24)

Til stede fra sekretariatet:

Einar Tjelle, Berit Hagen Agøy, Guro Almås, Liv Janne Dehlin, Mirjam Syltebø Endalew, Beate Fagerli, Steinar Ims, Katarina Sirris Karantonis, Wenche Fladen Nervold samt rådgivere som fulgte enkeltsaker.

4. mars ble det arrangert seminar med tema «Kristnes aktuelle situasjon i Israel og Palestina».

Saksliste

- Sak MKR 01/24: Protokoller
- Sak MKR 02/24: Nytt fra den verdensvide kirke
- Sak MKR 03/24: Orienteringssaker
- Sak MKR 04/24: Referatsaker
- Sak MKR 05/24: Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel 2024–2026 (1. gangs behandling)
- Sak MKR 06/24: Kirkeasyl
- Sak MKR 07/24: Generalforsamling i Communion of Protestant Churches in Europe (CPCE), 27. august–2. september 2024 i Sibiu, Romania
- Sak MKR 08/24: Supplerende oppnevning av medlem til Katolsk-luthersk samtalegruppe 2024-2025
- Sak MKR 09/24: Oppnevning av medlemmer til Kirkens Nødhjelps representantskap 2024-2027
- Sak MKR 10/24: Evaluering av rådsperioden 2020-2024
- Sak MKR 11/24: Krigen mellom Russland og Ukraina og flyktnings situasjonen
- Sak MKR 12/24: Eventuelle uttalelser

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 26. oktober 2023**Vedtak:**

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 14. november 2023**Vedtak:**

Protokollen ble tatt til etterretning.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 15. januar 2024**Vedtak:**

Protokollen ble tatt til etterretning.

MKR 02/24: Nytt fra den verdensvide kirke

Norges Kristne Råd (NKR)**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar saken og Protokoll fra styremøte i NKR 8. november 2023 og 21. februar 2024 til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)**MKR's behandling:**

Ingeborg Midttømme orienterte om møtet i KV's eksekutivkomite i november 2023 i Nigeria. Der ble det blant annet vedtatt en uttalelse om Israel og Palestina som ligger her: [Statement on the War in Palestine and Israel](#)

Stephanie Dietrich gav en kort presentasjon av kommisjonens arbeid de siste årene, og hva kommisjonen skal arbeide med framover. Det er svært verdifullt at mennesker fra ulike økumeniske sammenhenger møtes og snakker sammen.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar Rapport fra møte i KV's eksekutivkomite 8.-14. november 2023, muntlig rapport fra møte i Faith and Order-kommisjonen 1.-7. februar 2024 og saken til orientering.
2. Mellomkirkelig råd ber om at det tas et initiativ sammen med Norges Kristne Råd, og i samråd med Bispemøtet, om synliggjøring og bevisstgjøring av Nikea 1700 år. Dette kan for eksempel knyttes til økumeniske pinsegudstjenester neste år. Jubileet kan også markeres på andre måter.

3. Mellomkirkelig råd oppfordrer menighetene i Den norske kirke til å bruke Den nikske trosbekjennelsen oftere.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

MKR's behandling:

Den norske kirke har bedt Kjell Nordstokke om å bidra i slutføringen av manualen om Conviviality Diakonia.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

1. Mellomkirkelig råd tar rapporten fra LVFs generalforsamling i Krakow 2023 til orientering.
2. Mellomkirkelig råd tar referatet fra møte i Nasjonalkomiteen til Det lutherske verdensforbund 14. november 2023 til orientering.
3. Mellomkirkelig råd ber om at LVF utfordres på behovet for besøk fra ledelsen i LVF til den palestinske lutherske medlemskirken ELCJHL.
4. Mellomkirkelig råd takker biskop emeritus Tor B. Jørgensen for verdifullt engasjement som biskop for Den lutherske kirken i Storbritannia.
5. Mellomkirkelig råd tar den øvrige informasjonen til orientering.

Økumenisk samarbeid i Norden

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Churches Commission for Migrants in Europe (CCME)

MKR's behandling:

Det ble reist spørsmål om situasjonen rundt relasjonen mellom Konferansen av europeiske kirker (KEK) og CCME. KEK har vedtatt å kutte økonomisk støtte til den administrative stillingen, men CCME har kontorer i KEKs bygg. CCME har to stillinger, men de jobber med å finne en langvarig løsning for den administrative stillingen. CCME er i dialog, blant annet med de nordiske kirkene, om å finne alternative arbeidsformer.

De økonomiske utfordringene i de økumeniske organisasjonene har sammenheng med en strammere økonomisk situasjon i de fleste medlemskirkene. Både KEK og andre økumeniske organisasjoner må prioritere strammere om hvem eller hvor mye de vil støtte.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar Rapport fra generalforsamling i Churches Commission for Migrants in Europe (CCME) 7.-8. november 2023 og saken til orientering.

Porvoo

MKR's behandling:

Den færøyske folkekirke har besluttet å underskrive Porvooavtalen.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.
2. Mellomkirkelig råd ber preses i Bispemøtet bekrefte at Den færøyske folkekirke kan opptas som fullverdig medlem av Porvoo-fellesskapet ved en signering av Porvooavtalen og -erklæringen.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet og evt. KISP om å utforske *Pathways for Peace*-prosjektet nærmere for mulige bidrag og koordinering.
2. Mellomkirkelig råd tar saken for øvrig til orientering.

MKR 03/24: Orienteringssaker

1. Internasjonale økumeniske generalforsamlinger og veien videre (KM-sak)
2. Middelhavets massegrav
3. Orientering om klima- og miljø saker
4. Oversikt over oppnevninger i MKR 2024
5. Norges og Sri Lankas kirker viser vilje til fellesskap
6. Rapport fra årsmøte 2023 i European Council for Religious Leaders – ECRL
7. Sannhet og forsoning (KM-sak)
8. Oppdatering på situasjonen i Israel og Palestina
9. Flyktninger skal ikke forskjellsbehandles
10. Info om Kirkens Nødhjelps fasteaksjon i år (muntlig)
11. 1000-årsjubileet (Moster 2024) (muntlig)
12. Kurs om misjonsbegrepet
13. Inntrykk fra Cuba og reise med Bjørgvin bispedømmeråd (muntlig)
14. Muntlig orientering fra organisasjonene
 - Kirkens Nødhjelp
 - Sjømannskirken
 - Samarbeid menighet og misjon

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR 04/24: Referatsaker (OK)

1. Møte i Teologisk nemnd 27.-28. april 2023
2. Protokoll fra møte i Menneskerettighetsutvalget 16. november 2023 og 6. februar 2024
3. Referat Samarbeid menighet og misjon, SMM-rådet 19. oktober 2023
4. Referat fra møte i Kontaktgruppen med Buddhistforbundet 21. november 2023
5. Referat fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn STL 16. november 2023
6. Protokoll fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 28. november 2023
7. Protokoll fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål KISP 31. januar 2024
8. Protokoll fra møte i Kirkerådet 7.-8. desember 2023 og 25. januar 2024
9. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 26. november 2023

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR 05/24: Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel 2024–2026 (1. gangs behandling)

MKR's behandling:

KISP-medlem Robert Mood innledet med et generelt blikk på den aktuelle situasjonen, og hadde en kort innføring i den historiske bakgrunnen for opprettelse av staten Israel.

Noen momenter fra rådets samtale om strategien:

- Når bør strategien justeres? Strategien må forstås som dynamisk. Det er uklart om hva status vil være i mai. Strategien kan derfor ferdigstilles senere.
- Formidle teologisk tenkning som tar et oppgjør med kristensionismen
- Strategien må ta hensyn til rapporten fra utvalget som ser på relasjoner til jøder og jødedom (lanseres 5. april). Strategien må utformes slik at den kommuniserer klokt i ulike miljøer.
- Viktig å fastholde like rettigheter og likt menneskeverd for alle – på vei mot en statsløsning i framtiden. Vurdere punktet om å legge til rette for å anerkjenne Palestina som stat.
- Vurdere å inkludere mer om andre land i Midtøsten.
- Fremheve EAPPI-programmet tydeligere

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber om at innspillene på møtet tas med i den videre behandlingen av en revidert strategi for rådets engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel 2024–2026

2. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet vurdere om denne saken legges fram til andregangsbehandling i mai eller høstmøtet.

MKR 06/24: Kirkeasyl

MKR's behandling:

I forbindelse med saker om kirkeasyl bør det legges vekt på åpenhet om kirkeasylets begrensninger. Kirkeasyl er ikke en varig løsning. Det må legges vekt på dialog for å kartlegge mulige varige løsninger.

Det er god dialog mellom politiet og biskopen i den pågående saken i Herøy. Politiet har lovet å orientere biskopen dersom de går inn i kirken. Det er ikke ønskelig at besøkende til kirken blir møtt av uniformert politi. Momenter som ble nevnt, var at det ikke finnes noen ordning for kirkeasyl, og at vektleggingen bør ligge på det som skjer før noen velger å gå i kirkeasyl. Rettssikkerheten er grunnleggende.

I 2025 er det i forbindelse med Nasjonaljubileet fokus på migrasjon og identitet. Å legge et seminar og utgivelsen av en bok om kirkeasyl til 2025, vil derfor gi en god forankring.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar planene om utgivelsen av en bok om kirkeasyl til orientering. MKR ber om å få se disposisjonen til boka på sitt møte i mai, for å kunne fatte et eventuelt vedtak om å støtte prosjektet.
2. Mellomkirkelig råd ber om at det vurderes å arrangere et seminar om tema migrasjon, asylinstitutt og kirkeasyl i forbindelse med Nasjonaljubileet 2025 sitt tema Migrasjon og identitet, gjerne i samarbeid med Menneskerettighetsutvalget.
3. Mellomkirkelig råd ønsker å være orientert om utviklingen av saken i Herøy kirke.

MKR 07/24: Generalforsamling i Communion of Protestant Churches in Europe (CPCE), 27. august–2. september 2024 i Sibiu, Romania

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd støtter Folkekirken i Danmarks nominasjon av Ulla Schmidt som medlem av CPCEs råd i neste periode.
2. Mellomkirkelig råd nominerer Tron Fagermoen som varamedlem til CPCEs råd i neste periode.
3. Mellomkirkelig råd ber om mer informasjon om forberedelsene til generalforsamlingen på sitt møte i mai 2024.

MKR 08/24: Supplerende oppnevning av medlem til Katolsk-luthersk samtalegruppe 2024-2025

Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Marianne H. Brekken som medlem av Den katolsk-lutherske samtalegruppen for perioden 2024-2025.

MKR 09/24: Oppnevning av medlemmer til Kirkens Nødhjelps representantskap 2024-2027

Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet å oppnevne følgende personer til Kirkens Nødhjelps representantskap for perioden fra og med Representantskapsmøtet 2024 til Representantskapsmøtet 2027:

<u>Representanter:</u>	<u>Vararepresentanter:</u>
MKR's leder	MKR's nestleder
Internasjonal direktør (Einar Tjelle)	Seksjonsleder, Diakoni og samfunn (Wenche Fladen Nervold)
Rita Leinan (<i>samisk representant, foreslått av SKR</i>)	Sara Katrine Aleksandersen (<i>samisk vararepresentant, foreslått av SKR</i>)
Elise Skjærven Aas (<i>ungdom, foreslått av DnkU</i>)	Camilla Mariann Skjældal (<i>vara, ungdom, foreslått av DnkU</i>)
Sør-Hålogaland biskop (Svein Valle)	Bodø domprost (Torkel Irgens)
Johan Hermstad Reinertsen	Nora Antonsen
Marianne Brekken	Gina Lende

MKR 10/24: Evaluering av rådsperioden 2020-2024

MKR's behandling:

Resultatene fra evalueringsskjemaene ble gjennomgått og diskutert. I det store og hele er rådet godt fornøyd med sakspapirer, ledelse og organisering av møtene. Noen momenter fra samtalen:

- Det kan vurderes å innkalle til korte digitale møter på kort varsel når det oppstår særlige situasjoner som krever avklaring og respons.
- Det er viktig å spre deltakelse på generalforsamlinger og andre økumeniske samlinger mellom de ulike medlemmene i rådet.

- Rådet merker seg at medlemmene opplever seg middels godt orientert om arbeidet i de økumeniske organisasjonene. Medlemmene i rådet oppfordres til å abonnere på aktuelle nyhetsbrev.
- Det kan være krevende å holde oversikten over de ulike nemndene og hva de arbeider med. En mulighet for å adressere dette, kan være å bruke litt mer tid på referatene fra de ulike nemndene, f.eks. ved at nemndledere orienterer fra arbeidet.
- Rådsmedlemmene er i liten grad samstemte i hva slags saker som bør prioriteres høyere.

Rådets erfaringer med digitale møter er blandede. Hybride møter fungerer dårlig. Det bør vurderes å ikke legge større saker til digitale møter.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar innspillene til orientering og ber sekretariatet merke seg momentene for det videre arbeid.

MKR 11/24: Krigen mellom Russland og Ukraina og flyktnings situasjonen

KISP-medlem Robert Mood innledet til samtale. Krigen mellom Russland og Ukraina har nå pågått nå i mer enn to år (24.2.24). De menneskelige og materielle ødeleggelsene er svært store. 10.000 sivile er drept, nesten 10 millioner ukrainere har flyktet, og mer enn 17 millioner har behov for nødhjelp ifølge FN. Krigen er nå en slitasjekrig, med forholdsvis små endringer i posisjoner. Denne situasjonen kan sies å tjene Russland, som sammenlignet med Ukraina har flere soldater å ta av og større vilje til å ofre egne liv. Hva er scenariene framover? Vil vi se en utvidelse av krigen? Er det mulig å tenke fredsforhandlinger, eller er det kun «mer ammunisjon og tyngre våpen» som gjelder? Rådet drøftet slike problemstillinger og mulige handlingsalternativer for kirkene.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber sine representanter i Kirkenes verdensråd etterlyse utålmodighet og strategiske grep overfor ledelsen i Den russisk-ortodokse kirken med sikte på å bidra til rettferdig fred.
2. Mellomkirkelig råd ønsker å takke Kirkens Nødhjelp og andre organisasjoner som er til stede i Ukraina, for viktig diakonalt og humanitært arbeid.
3. Mellomkirkelig råd ønsker å anerkjenne viktig arbeid i lokalmenigheter og kommuner som tar imot ukrainske flyktninger på gode måter.
4. Mellomkirkelig råd vil understreke at alle flyktninger må behandles med respekt og likeverd, uavhengig av opprinnelsesland.
5. Mellomkirkelig råd ber Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) arbeide med etiske dilemmaer og mulige veier til fred ut fra ressurser fra Det lutherske verdensforbund, Kirkenes verdensråd og i Konferansen av europeiske kirkers *Pathways to Peace*, samt å vurdere relevante innspill til norske myndigheter.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsen «Stopp krigen – vern om liv og rettigheter», som vedlegges protokollen.
2. Mellomkirkelig råd vedtok også en orientering og veiledning til menighetene om den pågående krigen mellom Hamas og Israel. «Solidaritet i en krevende tid» finnes [her](#)
3. Mellomkirkelig råd ber om at MKRs leder og internasjonal direktør skriver et brev med overskriften «Sammen mot antisemittisme» til jøder i Norge og Det Mosaiske Trossamfund.

Neste møte i MKR blir **mandag 6. mai 2024** på Kirkens hus. (Eventuelt kursing for nye medlemmer tirsdag 7. mai).

Vedlegg: Uttalelsen «Stopp krigen – vern om liv og rettigheter»